

ZÁKLADNÍ IDENTIFIKACE

ID	ZLK-ZL005
Název/motiv mozaiky	Výzdoba portiku a domovní znamení
Autor	návrh Jaroslava Zahradníková Brychtová (?), realizace pravděpodobně n. p. Železnobrodské sklo
Datace	1953
Místo	bytový dům, Benešovo nábřeží č. p. 3828, Zlín
GPS souřadnice	49°13'47.689"N, 17°40'18.537"E
Rozměry mozaiky, umístění	výška 0,5 m, šířka 0,9 m (domovní znamení) Mozaiky jsou instalovány nad vchody do domu.
Výška umístění mozaiky nad zemí	cca 2,5 m
Mozaika je směřována na (SS)	východ, západ
Popis okolí, statika budovy	Mozaiky se nachází v zástavbě na městském sídlišti. V okolí se vyskytuje zeleň. Budova je v dobrém stavu, místy vykazuje praskliny v omítce.
Poznámky	

HUMANITNÍ PRŮZKUM MOZAIKY

Architekti B. Kula, H. Adamec a K. Janů navrhli první celopanelový bytový dům v Československu (tzv. typ G 40). Vznikl ve Zlíně na tzv. Lidmilově louce. Pětipodlažní budova o čtyřiceti bytech a dvou oboustranně průchozích vchodech z vnější strany nepůsobí jako panelák, mimo jiné také proto, že nese různé dekorativní prvky, na pozdějších prefabrikovaných panelových domech již nepoužívané. Spojí mezi panely kryjí pilastry, korunní římsa je plasticky vyvinutá a zvedá se nad ní atika doplněná vázami.

Zachovanou částí dekoru prvního paneláku, realizovaného v roce 1953, je výzdoba vchodových partií a portiků, kde se uplatnil specifický druh skleněné mozaiky z bižuterního polotovaru s kameny kruhového tvaru. Dům je hlavními vstupy orientován k západu. Zde se v mírně vpadlých ležatě obdélných polích nad dveřmi objevují domovní znamení. První nese dataci 1953, červený úhelník, žluté kružidlo a šedou vodováhu. Druhé již bez datace představuje na bílém pozadí zelenou větvíčku s lipovými listy a květy omotanou červenou stuhou. Kromě těchto desek se mozaika uplatnila i na výzdobě vlysů portiků. Objevuje se shodně na zadních i hlavních vstupech v červeno bílé kombinaci. Další domy Benešova nábřeží a jiných čtvrtí

montovaných domů G 40 ve Zlíně podobně barevnou výzdobu nenesou. Schází jim portiky a namísto mozaik domovních znamení jsou opatřeny kamennými sochařskými reliéfy nebo výdusky z betonu.

Výjimečný zlínský příklad údajně vznikl podle návrhu sklářské výtvarnice Ludmily Zahradníkové – Brychtové působící ve středisku Sklo v architektuře v n. p. Železnobrodské sklo. Se stejným materiálem se ve stejné funkci setkáváme na pražském sídlišti v Kobylicích z roku 1955 a přímo v místě výroby mozaiky v Železném Brodě na bytových domech vzniklých na konci 50. let 20. století (jedno z domovních znamení nese dataci 1958).

CHARAKTERIZACE PROSTŘEDÍ A SAMOTNÉ MOZAIKY

Působení okolního prostředí, míra zakrytí mozaiky, biologické poškození

- drobné praskliny v omítce –
mozaika není tímto ohrožena

Mozaiková domovní znamení jsou chráněna stříškou. Dekorativní vlys je chráněn římsou.

- mozaiky jsou chráněny stříškou a
římsou

Ztráty materiálu v ploše
- nebyly zaznamenány

Použitý materiál - kostky a pojivo

Mozaika je sestavena z nasekané tyčoviny (průměr 0,5 cm a 1 cm). Použité sklo je zakalené, bez bublin či jiných nehomogenit. Na povrchu kostek nejsou známky korozního poškození (platí pro pohledovou stranu). Povrch mozaiky je znečištěn prachem. Mozaikové kostky na dekorativním vlysu jsou znečištěny omítkou. Domovní znamení jsou po obvodu znečištěna nátěrovou barvou.

Pojivo mezi kostkami je šedoběžové, spíše jemnozrné.

- mozaikový vlys – skleněné dílky jsou znečištěny omítkou

- mozaiky jsou po obvodu znečištěny nátěrovou barvou

ANALYTICKÝ PRŮZKUM

Optická mikroskopie

- nebyla provedena

POZNÁMKY

Přílohy
Literatura

<http://www.architekturazlin.cz/prvni-panelovy-dum-v-ceskoslovensku-ii-g-40>